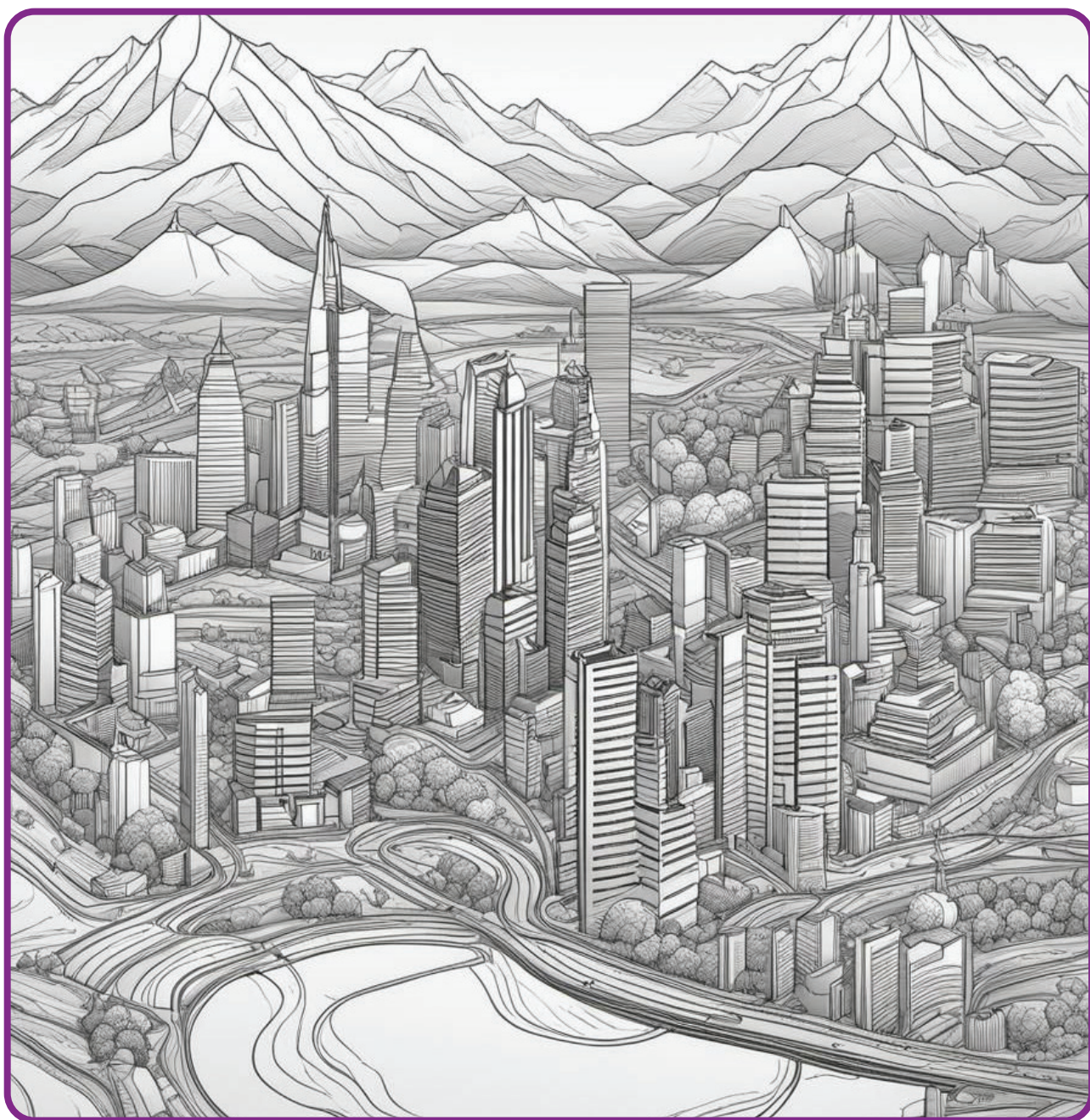

هویت اجتماعی

درس اول: کنش‌های ما

کنش: در علوم انسانی، به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد گفته می‌شود.
کنشگر: به انجام دهنده کنش گفته می‌شود.

ویژگی‌های کنشی

- ۱ کنش آگاهانه است. یعنی کنش وابسته به آگاهی آدمی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.
- ۲ کنش ارادی است. کنش به اراده انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، کنشی انجام نمی‌شود.
- ✓ کنش‌ها ممکن است با اشتیاق یا با اکراه یا حتی از روی اضطرار و بنا به ضرورتی انجام شوند؛ اما در هر حال، ارادی‌اند.
- ✓ فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر، کنش محسوب نمی‌شوند.
- ۳ کنش هدف‌دار است. زیرا انسان فعالیت‌های خود را با قصد و هدف خاصی انجام می‌دهد.

توجه: اهداف ما در افراد مختلف یکسان نیستند و لزوماً به نتیجه نمی‌رسند.

- ۴ کنش معنادار است. انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.
- وقتی دانش‌آموزی دستش را بالا می‌آورد، آن کار آگاهانه، ارادی و هدف‌دار است و معنای آن اجازه خواستن از معلم است.

پیامدهای کنش

۱- پیامدهای ارادی:

- ✓ به اراده انسان‌ها، یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته‌اند.
- ✓ این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آنها را انجام دهد.
- ✓ احتمالی‌اند یعنی ممکن است انجام بشوند یا نشوند.

۲- پیامدهای غیرارادی

- ✓ به اراده انسان‌ها بستگی ندارند.
- ✓ این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را انجام دهد بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.
- ✓ قطعی هستند و حتماً انجام می‌شوند.
- ✓ معمولاً انسان‌ها کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آنها انجام می‌دهند.

درس دوم: پدیده‌های اجتماعی

انواع کنش‌ها

۱- **فردی:** رفتار کنشگر در ارتباط با خودش، خلقت و خداوند

۲- اجتماعی:

- ✓ با توجه به دیگران انجام می‌شود.
- ✓ اراده و آگاهی کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنهاست.
- ✓ فقط در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. برای مثال: رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه شب و به دور از چشم دیگران و حتی دوربین‌های مخفی
- ✓ برخی کنش‌ها در حضور دیگران انجام نمی‌شوند اما اجتماعی‌اند.
- ✓ برخی از کنش‌ها با اینکه در حضور دیگران انجام می‌شوند، فردی‌اند.

پدیده اجتماعی

- ✓ به کنش اجتماعی و پیامدهای آن گویند.
- ✓ پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر بوجود می‌آورند.
- ✓ چون افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، معنادار هستند.
- ✓ پدیده اجتماعی توسط انسان خلق نشده‌اند. مانند کوه
- ✓ پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آنها را بوجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند.
- کنش اجتماعی:** خردترین پدیده اجتماعی است.
- هنجار اجتماعی:** شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
- ✓ از جنس وسیله و راه رسیدن به ارزش‌ها هستند.
- ارزش‌های اجتماعی:** آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی هستند که مورد توجه و پذیرش‌اند و افراد یک جامعه، به آنها گرایش و تمایل دارند.
- ✓ از جنس هدف و مقصود هستند.
- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های اجتماعی «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند تا ارزش‌ها و هنجارها را از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه به افراد منتقل کنند.
- افراد نیز با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آنها می‌شوند.

ارزش (هدف)	هنجار (شیوه و روش)
نظم	وسایلمان را در جای مناسب بگذاریم.
ادب	به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم.
عفت	حجاب داشته باشیم. (حفظ حریم)

درس سوم: جامعه، فرهنگ (همان اجتماعی)

- جامعه:** به گروهی از انسان‌ها گفته می‌شود که برای سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند.
- ✓ مانند جسم و کالبد است.
- فرهنگ:** شیوه زندگی گروهی از انسان‌هاست که با یکدیگر زندگی می‌کنند.
- ✓ همانند جان و روح است.
- ✓ جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ نیز بدون جامعه پدید نمی‌آید.

لايه‌های عمیق تر فرهنگ	لايه‌های سطحی تر و بیرونی تر فرهنگ
ارزش‌ها و عقاید	نمادها و هنجارها
کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند	امکان تغییر بیشتری دارند
تأثیرات همه جانبه و فراگیر دارند	تأثیرات کم‌تری دارند
اهمیت بیشتری دارند	اهمیت کمتری دارند

- ✓ تغییرات اساسی در لایه‌های عمیق فرهنگ، آن را به فرهنگ دیگری تبدیل می‌کند.
- ✓ فرهنگ را آگاهی و شناخت مشترک نیز می‌نامند زیرا: ۱- فرهنگ آموختنی است. ۲- از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.

فرهنگی عمومی: آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.

خرده فرهنگ: بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است.

✓ خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند.

خرده فرهنگ موافق: خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی مثال: خرده فرهنگ‌های مربوط به اصناف مختلف درون یک جامعه	ضد فرهنگ: خرده فرهنگ‌های ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی مثال: خرده فرهنگ‌هایی که انحراف اجتماعی دارند مانند بزهکاران، سارقان و...
---	---

اگوست کنت: سهم مردگان در ساختن جامعه بیشتر از سهم زندگان است؛ یعنی سهم پیشینیان ما در ساختن جامعه، بیشتر از ما بوده است.

✓ ما انسان‌ها در جامعه و فرهنگی دیده می‌کشاییم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است.

✓ الزام‌ها و پیامدهای هر جامعه و فرهنگی به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها ظاهر می‌شوند.

✓ فرصت‌ها و محدودیت‌ها، کنش‌های ما را امکان‌پذیر می‌سازند و از این طریق زندگی ما را متأثر می‌سازند.

✓ فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند.

✓ جوامع مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آنها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.

☐ قوانین راهنمایی و رانندگی

محدودیت: اجرای این قوانین برای رانندگان و عابران محدودیت‌هایی را پدید می‌آورد.

فرصت: فرصت رفت و آمد ایمن و سریع را به دنبال می‌آورد.

✓ زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند.

محدودیت: زبان، دستور و قواعد پیچیده‌ای و محدودیت‌هایی دارد.

فرصت: فرصت ارتباط با هم زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.

درس چهارم: ارزیابی فرهنگ‌ها

فرهنگ واقعی: آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند.

هر اندازه مردم مطابق آرمان‌ها و ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه، آرمان‌ها وارد فرهنگ واقعی می‌شوند.

فرهنگ آرمانی: ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند. اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند.

✓ مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

✓ آنها در فرهنگ آرمانی لازم دانسته‌اند عمل نکنند: فرهنگ واقعی از فرهنگ آرمانی فاصله می‌گیرد.

✓ برنامه‌ریزان فرهنگی تلاش می‌کنند از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق هر چه بیشتر فرهنگ آرمانی را فراهم کنند.

فرهنگ حق: بخش‌هایی از فرهنگ که:

۱ از نظر علمی صحیح باشد. ۲ مطابق فطرت انسان‌ها باشد.

فرهنگ باطل: بخش‌هایی از فرهنگ که:

۱ از نظر علمی قابل دفاع نباشد. ۲ براساس خرافات شکل گرفته باشد.

☐ عمل و وحی

دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

عقاید و ارزش‌های باطل	عقاید و ارزش‌های حق
شرک - ظلم، بی‌عدالتی - دنیاپرستی و پول‌پرستی نژادپرستی	عقیده به توحید - وفای به عهد عدالت - حمایت از مظلومان

- ✓ فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی هر جامعه‌ای تغییر می‌کند و از یک جامعه به جامعه‌ای دیگر متفاوت است.
- ✓ حق یا باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل و توجه یا بی‌توجهی مردم جوامع مختلف نسبت به آنها تعیین نمی‌شود.
- ✓ حقایق ثابت‌اند ولی از جهت وارد شدن به فرهنگ آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند. یعنی برای جوامع امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.
- ✓ جوامع می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند اما حق و باطل بر مدار گزینش آنها تغییر نمی‌کنند.
- ✓ جوامع مختلف با ایمان به حق، حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند و با عمل کردن براساس این عقاید و ارزش‌ها، آنها را به فرهنگ واقعی‌شان وارد می‌نمایند.

درس پنجم: هویت

□ هویت

- ✓ با آن هر شخص از افراد دیگر متمایز می‌گردد.
- ✓ آنچه در پاسخ به پرسش کمیتی گفته می‌شود.

□ ویژگی‌های هویتی

- انتسابی:** در شکل‌گیری آنها نقشی نداریم. مثل مکان یا زمان تولد، جنسیت
- اکتسابی:** در شکل‌گیری آنها نقش و سهم زیادی داریم. مثل صفات اخلاقی و روانی

□ ویژگی‌های هویتی

- ثابت:** تغییر نمی‌کنند. مثل زمان و مکان تولد
- متغیر:** تغییر می‌کنند. مثل جایگاه فرد در جامعه

□ سه بعد هویت

- ۱ از یکدیگر جدا نیستند.
- ۲ با هم تعامل یا ارتباط متقابل و دوسویه دارند.
- ۳ بر یکدیگر اثر می‌گذارند. مثال: برخی بیماری‌های جسمانی به کمک قوای روانی درمان می‌شوند.

□ ابعاد هویت

- اجتماعی:** نقش ما و عضویت فرد در جامعه
- فردی:** ۱- جسمانی (بدن) ۲- نفسانی (نقش ویژگی‌های اخلاقی و روانی)
- ✓ بدن ما مجرای ارتباط ما با طبیعت و بخشی از آن محسوب می‌شود.
- ✓ نقش و هویت اجتماعی ما مجرای ارتباط ما با جامعه و بخشی از آن به حساب می‌آیند.
- ✓ هویت هر جامعه‌ای، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های آن جامعه شکل می‌گیرد.
- ✓ هویت اجتماعی هر فرد، درون یک جامعه و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.
- ✓ در جامعه سرمایه‌داری، هویت اجتماعی افراد بیشتر به دارایی و توان اقتصادی آنها وابسته است.
- ✓ اسلام هویت افراد را با تقوا، عدالت و علم ارزیابی می‌کند.
- ✓ فرهنگ متجدد با بعضی ویژگی‌های اخلاقی سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی آن شکل می‌گیرند. مانند فردگرایی، فرصت‌طلبی، انضباط، تجمل‌گرایی، رفاه‌طلبی و مال‌اندوزی
- ✓ هر جامعه‌ای براساس هویت فرد، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.

- ✓ نگاه دنیوی فرهنگ جدید غرب و ارزش‌های آن، هر دخلی و تصرفی را در طبیعت و بدن مجاز می‌داند ولی در فرهنگ اسلام، انسان حق ندارد برخلاف اراده حکیمانه الهی در جهان طبیعت و بدن خود تصرفاتی انجام دهد.
- ✓ بخشی از هویت آگاهانه است: یعنی خودمان آن را می‌شناسیم یا دیگران آن را برایمان بازگو می‌کنند اما بخش دیگر برای ما پنهان است و آن را نمی‌شناسیم.
- ✓ وجود نظرات متفاوت درباره هویت: یعنی امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

درس ششم: باز تولید هویت اجتماعی

عوامل آشنایی افراد با جامعه

- ✓ مسجد و مدرسه
 - ✓ گروه‌های همسالانی
 - ✓ خانواده: اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را پیدا می‌کند.
 - ✓ رسانه‌های جمعی
 - ✓ مجالس علمی و مذهبی
- هر جامعه‌ای برای بقا و تداوم، عقاید، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. فرد برای مشارکت در جامعه، این عقاید و ارزش‌ها و هنجارها را می‌آموزد.

جامعه‌پذیری

- ✓ فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند.
 - ✓ مسیری که برای شکل دادن به هویت اجتماعی افراد طی می‌شود.
- توجه:** فرایند جامعه‌پذیری همواره با موفقیت همراه نیست و ممکن است برخی افراد به طور کامل جامعه‌پذیر نشوند.
- کژروی اجتماعی:** کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها، هنجارهای جامعه هستند.
- ✓ جامعه می‌کوشد تا از طریق آموزش، افراد را قانع کند که عقاید و ارزش‌های جامعه را بپذیرند.
 - ✓ آنهایی که مطابق با آنها عمل می‌کنند ← پاداش
 - ✓ کسانی که دچار کژروی اجتماعی شده‌اند ← مجازات
- روش‌های پیشگیری از کژروی‌های اجتماعی و کنترل آنها:**

۱ تبلیغ و امتناع

۲ تشویق و پاداش

۳ تنبیه و مجازات

- کنترل اجتماعی:** مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد.
- راهکار اسلام برای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← امر به معروف و نهی از منکر

هویت اجتماعی چگونه تغییر می‌کند؟

هویت‌های اجتماعی جدید، با تغییراتی در موقعیت اجتماعی افراد همراه است.

تحرك اجتماعی: جا به جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر

۱ صعودی: کارمند یک اداره، مدیر بخش از آن اداره شود.

۲ نزولی: مدیر اداره از مدیریت عزل شود و به صورت یک کارمند عادی به کار خود ادامه دهد.

۳ افقی: زمانی که شخص شغل خود را تغییر دهد اما شغل جدید موقعیت اجتماعی او را تغییر ندهد. مثلاً کارمندی از یک بخش اداره به بخش دیگر منتقل شود.

توجه: تحرک اجتماعی گاه:

درون یک نسل: یعنی برای یک فرد در طول زندگی اتفاق می‌افتد.

در دو نسل: یعنی برای یک فرد نسبت به والدینش

- ✓ فرصت‌های پیش‌روی افراد برای: تحرک اجتماعی و کسب هویت جدید در جوامع مختلف، یکسان نیست.
- ✓ هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌های خود، برخی تحرک‌های اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.
- ✓ جامعه‌ای براساس ارزش‌های نژادی ← امکان تحرک اجتماعی صعودی لزوماً برای یک نژاد خاص
- ✓ جامعه‌ای براساس ارزش‌های اقتصادی ← امکان تحرک اجتماعی صعودی فقط برای ثروتمندان
- ✓ جامعه غیردینی ← عدم اجازه ظهور اجتماعی هویت دینی و معنوی ← جلوگیری از تحصیل دختران با حجاب در برخی از جوامع غربی

درس هفتم: تحولات هویتی جامعه

هویت فرهنگی

- ✓ براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی هر جامعه شکل می‌گیرد.
- ✓ هرگاه اعضای یک جامعه، عقاید و ارزش‌هایی را بپذیرند و به رسمیت بشناسند، هویت فرهنگی آن جامعه پدید می‌آید.
- ✓ هویت فرهنگی جامعه، گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.
- ✓ هرگاه عقاید و ارزش‌ها، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای یک جامعه از دست بدهند، تداوم هویت فرهنگی آن جامعه با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

تغییرات هویتی

- ✓ **سازگار با هویت فرهنگی جامعه** ← قرار گرفتن مورد تشویق جامعه
- ✓ **ناسازگار با هویت فرهنگی جامعه** ← ایجاد اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان ← از بین رفتن عقاید و ارزش‌های سازنده ← عدم توانایی جامعه در دفاع و حفظ از عقاید و ارزش‌هایش

تمهلات فرهنگی

- ✓ **مثبت:** اگر فرهنگ متحول شده، فرهنگی باطل، جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد. مثال: تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی
- ✓ **منفی:** اگر فرهنگ متحول شده فرهنگ حق و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد. مثال: تحول جامعه نبوی به جامعه اموی
- ✓ اگر جامعه‌ای در تعامل با جوامع دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند و به مرور زمان، به عقاید و ارزش‌های خود پشت کند، دچار تحول فرهنگی می‌شود.

علل تمهلات فرهنگی

درونی:

- ✓ ابداعات و نوآوری مثبت و منفی افراد جامعه
- ✓ کاستی‌ها و بن بست‌های موجود در فرهنگ جامعه

بیرونی:

- ✓ رو به شدن و ارتباط جوامع با یکدیگر
- ✓ در تعامل و داد و ستد فرهنگی، اعضای جوامع باید به طور فعال و خلاق و با توجه به نیازها و مسائل خود با یکدیگر روبه‌رو شود.
- ✓ اگر اعضای جامعه، مبهور و مقهور فرهنگ دیگر شوند و حالت تعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی آن جامعه از دست بدهند، جامعه آنها دچار «خود باختگی فرهنگی» می‌شود.

✓ بسیاری از جوامع غیرغربی در رویارویی با جهان غرب، مبهوت و مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی غرب شدند و به همین سبب، دچار خود باختگی فرهنگی گشتند. خودساختگی جوامع غیرغربی در سراسر جهان غرب را «غرب زدگی‌ها» می‌نامند.

از خود بیگانگی جوامع ← از خود بیگانگی فرهنگی

از خود بیگانگی تاریخی: اگر جامعه فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند.

از خود بیگانگی حقیقی (فطری): اگر عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود.

از نظر قرآن کریم، انسان هنگامی می‌تواند حقیقت خود و جهان را بشناسد که به انسان و جهان نگاهی توحیدی داشته باشد. فراموش کردن خداوند سبب می‌شود که انسان خود را نیز فراموش کند.

درس هشتم: بعد فرهنگی هویت ایران

هویت ایرانی

قبل از ظهور اسلام

۱. هویتی توحیدی، دینی و آمیخته با اساطیر بود.
۲. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های قومی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های زرتشتی که با باورهای اساطیری در آمیخته بود، مشترک بودند و هویت فرهنگی واحدی پیدا کرده بودند.

پس از آشنایی با اسلام:

۱. ایرانیان عناصر مشرکانه و اساطیری خود را کنار گذاشتند.
۲. به تغییر توحیدی از هویت ایرانی دست یافته شد.
۳. ایران به جهان اسلام ملحق گردید و هویت ایرانی بخشی از هویت جهان اسلام شد.

فارسی دری

- ✓ به عنوان زبان سیاسی دربار ایران، زبان رسمی مشترک اقوام مختلفی بود.
- ✓ به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، به عنوان زبان دوم جهان اسلام تبدیل شد.
- ✓ فردوسی، مولوی، سعدی و حافظ موجب گسترش زبان فارسی در جهان اسلام شدند.
- ✓ مواجهه فرهنگ جدید غرب با جوامع و فرهنگ اسلامی تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است.

در نخستین رویارویی فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام

۱. قدرت سیاسی و نظامی جوامع غربی، جوامع اسلامی را به خود باختگی فرهنگی دچار ساخت.
۲. تصویری که شرق شناسان و تاریخ نگاران غربی از هویت جوامع اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کرد.

کتاب‌های متفکران ایرانی در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذب:

۱. غرب‌زدگی
۲. بازگشت به خویشتن
۳. فطرت
۴. خدمات متقابل اسلام و ایران

هویت فرهنگی جوامع اسلامی در دیدگاه مستشرقان:

۱. هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا اساطیری نیست بلکه دنیوی است.
۲. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی به ابعاد تاریخی و جغرافیای محدود می‌شود.
۳. امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف، نظیر ترک و عرب (فارس) تقسیم می‌کند.

انقلاب‌ها از مهمترین تحولات در هر جامعه‌ای محسوب می‌شوند.

- ✓ یکی از مهم‌ترین بحث‌ها درباره هر انقلاب، دستاوردها و پیامدهای آن است.
- ✓ یکی از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.
- ۱ انقلاب اسلامی ایران حاصل یک قرن مقاومت هویت اسلامی - ایرانی جامعه ما در برابر هجوم فرهنگی، سیاسی و اقتصادی غرب بود.
- ۲ بازگشت ایران به اسلام، صرفاً بازگشت به هویت تاریخی و جغرافیایی نبود بلکه بازگشت به هویت توحیدی و معنوی خویش بود.
- ۳ جامعه ایران به رهبری امام خمینی و با تکیه بر آموزه‌های قرآن و اهل بیت، به هویت اسلامی خود بازگشت.

پیامدهای انقلاب اسلامی ایران:

- ۱ جامعه ایران با بازگشت به هدایت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به قلب تپنده بیداری اسلامی تبدیل شد.
- ۲ اینک جوامع اسلامی دیگر با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که فرهنگ غربی القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کنند و به این ترتیب، اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید به جهان ظاهر می‌شود.
- ۳ افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گشوده و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، دنیوی شدن همه فرهنگ‌ها را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تامل در نظریات پیشین خود و بازبینی آنها فراخوانده است.

درس نهم: بعد سیاسی هویت ایران

موجودی که بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت است.

□ قدرت اجتماعی

- ✓ هنگامی پدیدار می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف فرد بتواند بر اراده دیگران تاثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.
- ✓ افراد، نهادها، سازمان‌ها و جوامع دارای قدرت اجتماعی هستند.
- ✓ بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید.
- ✓ تنها راه تاثیر گذاردن بر اراده دیگران و به خدمت گرفتن فعالیت ارادی ایشان، جلب تبعیت آنهاست.

□ تبعیت دیگران به صورت

- ۱ تبعیت با کراهت: تبعیتی است که ناشی از تهدید و ترس باشد.
- ۲ تبعیت با رضایت: تبعیتی است که با رضایت و میل درونی همراه است.
- ✓ قدرتی که ۱- بدون استفاده از تهدید و با ۲- رضایت طرف مقابل بدست آید ← دارای معنویت است.
- ✓ قدرتی که ۱- با مقبولیت همراه باشد ۲- به صورت رسمی پذیرفته شده باشد ← اقتدار نامیده می‌شود.
- ✓ مدار مقبولیت ← خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می‌شود.
- ✓ مدار مشروعیت ← حق و باطل بودن است.
- ✓ اگر قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد، مشروعیت حقیقی دارد اما اگر قدرت موافق با ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد، مشروعیت دروغین دارد.
- ✓ مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جامعه وجود دارد، نظام سیاسی را شکل می‌دهد.

□ سیاست

- ✓ هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند.
- ✓ اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدفی معین.
- ✓ سیاست در معنای عام خود، شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.
- ✓ جامعه با پذیرش یک نظام سیاسی خاص، هویت سیاسی پیدا می‌کند.

نظام‌های سیاسی براساس تعداد افراد تأثیر گذار و تصمیم گیرنده	نظام‌های سیاسی براساس روش تصمیم‌گیری	نظام‌های سیاسی براساس دین مداری یا دنیامداری
۱- نظام‌هایی که در آنها یک فرد حاکم و تصمیم گیرنده است. ۲- نظام‌هایی که در آنها اقلیتی تصمیم گیرنده است. ۳- نظام‌هایی که در آنها اکثریت مردم در سرنوشت سیاست خود تأثیر گذارند.	۱- نظام‌هایی که در آنها حاکم یا حاکمان براساس اهداف و اغراض و امیال خود تصمیم می‌گیرند. ۲- نظام‌هایی که حاکم یا حاکمان بر اساس حقیقت و فضیلت و با توجه به موازین عقلی تصمیم می‌گیرند.	۱- نظام‌های سیاسی دینی بر مدار احکام و قوانین الهی سازمان می‌یابند. ۲- نظام سیاسی فقط ارزش‌ها و آرمان‌های دنیوی و این جمانی را مدنظر قرار می‌دهد.

□ ارسطو ۴ نوع نظام سیاسی را نام برد:

جمهوری: حکومتی که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت، حضور و فعالیت دارند.

دموکرام:

- ✓ مردم براساس خواسته‌ها تمایلات خود حکومت می‌کند.
- ✓ به معنای حاکمیت مردم است.
- ✓ حاکمیت اکثریت در صورتی که بر مدار خواسته‌ای آنها باشد.

فارابی:

- ✓ جوامع جامعه: جوامعی که آرمان‌ها و ارزش‌هایشان الهی و عقلانی نباشد.
- ✓ مدینه فاضله: جامعه‌ای است که براساس قوانین الهی شکل می‌گیرد.
- ✓ لیبرالیسم به معنای: مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست.
- ✓ دموکراسی به معنای: حاکمیت مردم است.

لیبرال دموکراسی:

- ✓ نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.
- ✓ این نظام سیاسی هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است.
- ✓ این نظام سیاسی با فرهنگ جدید غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.

جمهوری اسلامی یا مردم سالاری دینی:

- ✓ نوعی نظام سیاسی مورد توجه در جهان اجتماعی اسلام است.
- ✓ عنوان (جمهوری) به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است.
- ✓ کلمه (اسلامی) نشان دهنده این است که فعالیت‌ها براساس عقاید و ارزش‌های اسلامی سازمان پیدا می‌کنند.

در برخی روایات، مسئولیت متقابل امت و امام مهم‌ترین مسئولیت دانسته شده است.

امت اسلامی باید از پذیرش طاغوت و قدرتهای غیرالهی خودداری کند و در شکل‌گیری امامت و ولایت الهی بر اساس موازین و ارزش‌های اسلامی هوشمند و فعال باشد.

عدالت، استقلال، آزادی، عمران و آبادانی و تامین اجتماعی از جمله ارزش‌های اجتماعی اسلامی هستند.

نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تامین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی، مقبولیت دارد.

درس دهم: ابعاد جمعیتی و اقتصادی هویت ایران

اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است. بسط و گسترش یک جامعه از طریق گسترش فرهنگ آن صورت می‌گیرد.

❑ راه‌گسترش هر فرهنگ

- ✓ شناختن (اندیشیدن)
- ✓ پذیرفتن
- ✓ عمل کردن به آن
- ✓ شناخت فرهنگ، پذیرش و عمل به آن صرفاً از عهده افراد و اعضای جامعه برمی‌آید.
- ✓ اعضای جامعه، حاصل فرهنگ و عامل به آن هستند.
- ✓ هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند، آن فرهنگ بیشتر گسترش می‌یابد.

تأمین جمعیت مناسب برای یک جامعه، مسئله‌ای هویتی است زیرا:

- ✓ افزایش جمعیت یک جامعه زمینه‌ساز گسترش فرهنگ آن است و کاهش جمعیت یک جامعه نیز به محدود شدن گستره فرهنگ آن منجر می‌شود و امکان تسلط جوامع و فرهنگ‌های دیگر بر آن جامعه را فراهم می‌آورد.
- ✓ هدف اسلام گسترش فرهنگ اسلامی و توحیدی است و لازمه تحقق آن، داشتن جمعیت مناسب است.
- اگر فرهنگی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد فرهنگ حق باشد نه باطل و افراد و اعضای آن فرهنگ حامدان و عاملان فرهنگ حق باشند، ← افزایش جمعیت ضروری است.
- پیامبر اکرم (ص) روز محشر به کثرت پیروان خود مباحثات می‌کند.
- فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت از کارکردهای مهم خانواده است.

❑ علل کاهش جمعیت در جوامع غربی

- ❶ بالا رفتن سن ازدواج
- ❷ افزایش بی‌ثباتی
- ❸ رفاه زدگی
- ❹ فروپاشی خانواده‌ها و طلاق
- ❺ مصرف‌گرایی
- ❻ هزینه پنداشتن فرزندان
- ✓ نظام سیاسی برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلهایی را به اجرا در می‌آورد که سیاست‌های جمعیتی نام دارد.

❑ عوامل شکل‌گیری اقتصاد در تاریخ معاصر ایران

- ✓ کشف نفت
- ✓ سرمایه‌های حاصل از فروش نفت
- پیامدهای داشتن اقتصاد وابسته به نفت:
- ❶ ایجاد اقتصادی وابسته که رشد و افول آن وابسته به قیمت و درآمد نفت است.
- ❷ ایجاد تولید ملی ضعیف و شکننده به دلیل فراهم کردن درآمدهای هنگفت و بدون زحمت
- ❸ نوبت بزرگی بوجود می‌آید که می‌کوشد به کمک درآمدهای نفتی و نه رواج کسب و کار، رفاه اقتصادی را تأمین کند.
- ✓ غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است و هویت انسان‌ها و جوامع بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آنها وابسته است.
- ✓ ایران اسلامی، آسان‌بازسازی هویت اقتصادی خود را با اجرای قانون اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌کند.
- ✓ حمایت از تولید ملی یکی از راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی است.
- ✓ اقتصاد مقاومتی الگویی از اقتصاد پیشرفته و مستقل و مستحکم است.

سؤالات هویت اجتماعی

سؤالات از آخر به اول آورده شدن چون درسای آخر مهم ترن!

درس ۹: بعد سیاسی هویت ایران

سوال ۱ راه نجات اقتصاد ایران و هویت آن چیست؟ شهریور ۱۴۰۲

پاسخ: آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را با اجرای قانون اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب کند.

سوال ۲ جای خالی زیر را کامل کنید. شهریور ۱۴۰۲

پایبندی به فرهنگ جامعه + = گسترش جامعه و فرهنگ

پاسخ: افزایش جمعیت جامعه

سوال ۳ الف. کاهش بیش از حد رشد سالانه جمعیت در سالهای اخیر، تغییر و بازنگری در سیاست را شهریور ۱۴۰۲

ضروری ساخت.

ب. فارابی جوامعی را که آرمان‌ها و ارزش‌هایشان الهی و عقلانی نباشد، چه می‌نامد؟

پاسخ: الف. کاهش جمعیت ب. جوامع جاهله

سوال ۴ هر عبارت به چه مفهومی اشاره دارد؟ خرداد ۱۴۰۲

الف) مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها (ب) حکومت اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت

پاسخ: الف) لیبرالیسم (ب) جمهوری

سوال ۵ چرا تأمین جمعیت مناسب برای یک جامعه، مسئله‌ای هویتی است؟ خرداد ۱۴۰۲

پاسخ: کاهش جمعیت یک جامعه به محدود شدن گستره فرهنگ آن منجر می‌شود و امکان تسلط جوامع و فرهنگ‌های دیگر بر آن جامعه را فراهم می‌آورد. ازاین رو تأمین جمعیت مناسب برای یک جامعه، مسئله‌ای هویتی است.

سوال ۶ جمله "پیامبر اسلام (ص) روز محشر به کثرت پیروان خود مباحثات می‌کند" به اهمیت چه موضوعی اشاره دارد؟ خرداد ۱۴۰۲

پاسخ: جمعیت مناسب

سوال ۷ کاهش جمعیت یک جامعه چه تاثیراتی بر هویت آن جامعه دارد؟ دی ۱۴۰۲ (تکراری)

پاسخ: کاهش جمعیت یک جامعه نیز به محدود شدن گستره فرهنگ آن منجر می‌شود و امکان تسلط جوامع و فرهنگ‌های دیگر بر آن جامعه را فراهم می‌آورد. ازاین رو تأمین جمعیت مناسب برای یک جامعه، مسئله‌ای هویتی است

سوال ۸ نظام‌های سیاسی بر اساس روش تصمیم‌گیری به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ توضیح دهید. دی ۱۴۰۲

پاسخ: با این ملاک، نظام‌های سیاسی به دو دسته تقسیم می‌شوند: نظام‌هایی که در آنها حاکم یا حاکمان براساس اهداف و اغراض و امیال خود تصمیم می‌گیرند؛ یعنی هر نوع تصمیمی را برای خود. جایز می‌دانند یا آنکه حاکم یا حاکمان براساس حقیقت و فضیلت و با توجه به موازین عقلی تصمیم می‌گیرند

سوال ۹ هر یک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی) **دی ۱۴۰۲**

تعاریف	مفاهیم
الف) تکیه بر دانش و فناوری و ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی	۱- اقتصاد سوسیالیستی
ب) پاشنه آشیل؛ و جنگ تمام عیار غرب علیه کشور	۲- اقتصاد سرمایه‌داری
ج) عامل هویت یابی افراد و جوامع غربی	۳- اقتصاد ایران
د) اقتصادی وابسته که رشد و افول آن به یک ماده خام وابسته است	۴- اقتصاد مقاومتی
	۵- اقتصاد تک‌محصولی

پاسخ: الف) ۴ (ب) ۳ (ج) ۲ (د) ۵

سوال ۱۰ سیاست‌های جمعیتی را تعریف کنید. **شهریور ۱۴۰۱**

پاسخ: وقتی یک جامعه با کاهش یا افزایش جمعیت مواجه می‌شود، نظام سیاسی آن برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلهایی را به اجرا در می‌آورد

سوال ۱۱ اقتصاد امروز ایران چه دستاوردها و چه معضلاتی داشته است؟ هر کدام دو مورد **شهریور ۱۴۰۱**

پاسخ: دستاوردها: ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان، پیشرفت در صنایع هسته‌ای و نانو، مقابله با تحریم‌ها
معضلات: تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر درآمد و امکانات، تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی

سوال ۱۲ هر یک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی) **خرداد ۱۴۰۱**

تعاریف	مفاهیم
الف) حاکمیت دنیوی و این جهانی که هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد.	۱- لیبرالیسم
ب) مباح دانستن همهٔ امور برای انسان‌هاست.	۲- دموکراسی
ج) حاکمیت اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت است.	۳- لیبرال دموکراسی
د) حاکمیت اکثریت مردم بر مدار خواسته‌های آن‌ها است.	۴- آریستوکراسی
	۵- جمهوری

پاسخ: الف) ۳ (ب) ۱ (ج) ۵ (د) ۲

سوال ۱۳ در اصول کلی سیاست‌های جمعیتی سال ۱۳۹۳ به چه ضرورت‌هایی توجه شده است؟ (۲ مورد) **خرداد ۱۴۰۱**

پاسخ: ضرورت‌هایی از جمله افزایش جمعیت، جوانی جمعیت، حمایت از زوج‌های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد، ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی ایرانی اسلامی، فرهنگ‌سازی برای احترام و تکریم سالمندان و بهره‌مندی از تجارب و توانمندی‌های ایشان، برنامه ریزی برای توزیع متعادل جمعیت در نقاط مختلف کشور

سوال ۱۴ لیبرال دموکراسی را تعریف کنید. **دی ۱۴۰۱**

پاسخ: نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم عمل می‌کند، هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است.

درس ۱۰: ابعاد جمعیتی و اقتصادی هویت ایران

سوال ۱۵ چرا رفاه حاصل از اقتصاد نفتی پایدار نیست؟ **شهریور ۱۴۰۰**

پاسخ: ایجاد درآمدی هنگفت و بدون زحمت / شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده وابسته به نفت / به وجود آمدن دولت بزرگی که به کمک درآمدهای نفتی رفاه اقتصادی را ایجاد می‌کند نه رواج کسب و کار / فراهم شدن زمینه سوء استفاده قدرت های جهانی

سوال ۱۶ نظام‌های سیاسی براساس تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ **شهریور ۱۴۰۰**

پاسخ: نظام‌هایی که در آنها یک فرد حاکم است و تصمیم می‌گیرد / نظام‌هایی که در آنها اقلیتی تصمیم‌گیرنده است / نظام‌هایی که در آنها اکثریت مردم در سرنوشت سیاسی خود تأثیرگذارند

سوال ۱۷ تفاوت بین حکومت جمهوری و دموکراسی از نظر ارسطو چیست؟ **خرداد ۱۴۰۰**

پاسخ: جمهوری: حکومتی که اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت فعالیت دارند.
دموکراسی: حاکمیت اکثریت مردم بر اساس خواسته‌ها و تمایلات خود.

سوال ۱۸ از اصول کلی سیاست‌های جمعیتی ایران از سال ۱۳۹۳ تا کنون ۴ مورد را نام ببرید. **خرداد ۱۴۰۰**

پاسخ: افزایش جمعیت، جوانی جمعیت، حمایت از زوج‌های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد، ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی ایرانی اسلامی، فرهنگ‌سازی برای احترام و تکریم سالمندان بهره‌مندی از تجارب و توانمندی‌های ایشان، برنامه‌ریزی برای توزیع متعادل جمعیت در نقاط مختلف کشور.

سوال ۱۹ اگر از سرمایه‌های نفتی به درستی استفاده نشود چه پیامدهایی دارد؟ **خرداد ۱۴۰۰**

پاسخ: می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن، به قیمت و درآمد نفت وابسته است

سوال ۲۰ الف. هنگامی که بعد اجتماعی وسیع‌تری پیدا می‌کند انواع سیاست‌های جمعیتی را نام ببرید. **خرداد ۱۴۰۰**

ب. نظام سیاسی اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند. **درست نادرست**

پاسخ: الف. افزایش دهنده و یا کاهنده
ب. درست

سوال ۲۱ ویژگی‌های لیبرال دموکراسی را بنویسید **دی ۱۴۰۰**

پاسخ: نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم عمل می‌کند، هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است.

سوال ۲۲ کاهش جمعیت زمینه‌ساز چه آسیب‌هایی است؟ **دی ۱۴۰۰**

پاسخ: کاهش جمعیت یک جامعه به محدود شدن گستره فرهنگ آن منجر می شود امکان تسلط جوامع و فرهنگ های دیگر بر آن جامعه را فراهم می آورد

سوال ۲۳ مورد ۴ از معضلات اقتصاد امروزه را نام ببرید. **دی ۱۴۰۰**

پاسخ: تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر درآمد و امکانات، تجمل گرایی و مصرف گرایی

سوال ۲۴ الف. در دسته بندی فارابی از نظام سیاسی، جامعه ای که بر اساس قوانین الهی شکل می گیرد چه نامیده می شود؟ **دی ۱۴۰۰**

۱. دموکراسی
 ۲. جمهوری
 ۳. مدینه فاضله
 ۴. مدینه فاسقه
- ب. عامل اصلی هویت یابی افراد و جوامع غربی است.

پاسخ: الف. ۳ ب. سرمایه داری

سوال ۲۵ چرا جوامع غربی علیه ایران جنگ اقتصادی تمام عیاری به راه انداخته اند؟ **شهریور ۹۹**

پاسخ: برخی از کشورهای سلطه گر غرب که از سویی اقتصاد را اساس همه چیز می پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه های غیراقتصادی را نابود شده می بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می دانند؛ از این رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته اند.

سوال ۲۶ آسیب های مبتنی بر اقتصاد نفتی را بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است) **خرداد ۹۹**

- پاسخ:**
۱. شکل گیری تولید ملی ضعیف و شکننده
 ۲. در کوتاه مدت احساس رفاه بیشتری به ارمغان می آورد اما پایدار نیست
 ۳. وضعیت شکننده ای را به وجود می آورد که زمینه سوء استفاده قدرت های جهانی را فراهم می آورد.
 ۴. دولت بزرگی به وجود می آید که می کوشد به کمک درآمدهای نفتی و نه رواج کسب و کار، رفاه اقتصادی را تأمین کند.

درس ۸: بعد فرهنگی هویت ایران

سوال ۲۷ اسلام چگونه به عنوان قطب فرهنگی جدید در جهان ظاهر شد؟ **شهریور ۱۴۰۲**

پاسخ: جوامع اسلامی دیگر با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که فرهنگ غربی القا می کرد، جست و جو می کنند.

سوال ۲۸ در مورد شکل های مختلف ارتباط میان جوامع هر عبارت به کدام یک از مصداق ها اشاره دارد؟ یک مورد اضافی **شهریور ۱۴۰۲**

مصداق	عبارت
۱- رویارویی جوامع غربی با جوامع اسلامی در جنگ های صلیبی	الف) گسترش و پیشرفت جامعه و فرهنگ
۲- رویارویی فرهنگ جدید غرب با جوامع اسلامی	ب) تحول فرهنگی با ملحق شدن به فرهنگ دیگر
۳- رویارویی مصر و ایران باستان با جوامع اسلامی	ج) تحول فرهنگی بدون ملحق شدن به فرهنگ دیگر

د) عدم توانایی در گسترش فرهنگ جامعه خود و از اینجا رانده و از آنجا مانده شدن	۴- رویارویی جوامع غیر غربی با جهان غرب
	۵- رویارویی جوامع اسلامی با فرهنگ ایران و روم

پاسخ: الف) ۵ (ب) ۳ (ج) ۱ (د) ۴

سوال ۲۹ هر یک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی)

خرداد ۱۴۰۲

مفاهیم	تعاریف
۱- مدار مقبولیت	الف) قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید
۲- قدرت اجتماعی	ب) قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد
۳- لیبرال دموکراسی	ج) خواست و اراده کسانی که قدرت بر آنها اعمال می‌شود
۴- مقبولیت قدرت	د) توان تأثیرگذاری بیشتر بر اراده دیگران
۵- قدرت نرم	

پاسخ: الف) ۴ (ب) ۳ (ج) ۱ (د) ۲

سوال ۳۰ کدام گزینه به مفهوم (اقتدار) اشاره دارد؟

شهریور ۱۴۰۲

۱. قدرت مقبول که مشروعیت دارد.
 ۲. قدرت مقبول که به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.
 ۳. قدرت مشروع که مقبولیت دارد.
 ۴. قدرت مشروع که به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.

پاسخ: ۲

سوال ۳۱ چه زمانی نظام فرهنگی مقبولیت نظام سیاسی را افزایش و یا کاهش می‌دهد؟ (تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی)

خرداد ۱۴۰۲

پاسخ: نظام فرهنگی عقاید، ارزشها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تأمین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی، مقبولیت دارد؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی مقبولیت نظام سیاسی را کاهش می‌دهد.

سوال ۳۲ تاثیر انقلاب اسلامی بر اندیشمندان جهان غرب را بیان کنید.

دی ۱۴۰۲

پاسخ: انقلاب اسلامی ایران افق های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گشوده و نظریه پردازان غربی را که طی قرن بیستم، دنیوی شدن همه فرهنگ ها را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می دانستند، به تأمل در نظریات پیشین خود و بازبینی آنها فراخوانده است

سوال ۳۳ پاسخ دهید.

دی ۱۴۰۲

الف. قدرت اجتماعی؛ یعنی تاثیر گذاری بر اراده دیگران و به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران. **درست نادرست**

ب. قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل بدست می‌آید، دارای است.

پاسخ: الف. درست ب. مقبولیت

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۳۴ چگونه جامعه ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی تبدیل شد؟

پاسخ: جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به قلب تپنده بیداری اسلامی تبدیل شد

سوال ۳۵ نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم همه فرهنگ‌ها را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت

شهریور ۱۴۰۱

می‌دانستند.

۱. دنیوی شدن ۲. معنوی شدن ۳. اساطیری شدن ۴. توحیدی شدن

پاسخ: ۱

خرداد ۱۴۰۱

سوال ۳۶ چه زمانی قدرت هم "مقبولیت اجتماعی" و هم "مشروعیت حقیقی" دارد؟

پاسخ: اگر تبعیت از قدرت با رضایت و میل همراه باشد، آن قدرت مقبولیت اجتماعی دارد و اگر آن قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد مشروعیت حقیقی هم دارد.

دی ۱۴۰۱

سوال ۳۷ الف. مقبولیت و مشروعیت حقیقی نمیتوانند با هم باشند. **درست نادرست**

ب. چه کسانی از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردارند؟

پاسخ: الف. نادرست ب. کسانی که توان تاثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند.

شهریور ۱۴۰۰

سوال ۳۸ قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد (.....)

پاسخ: اقتدار

خرداد ۱۴۰۰

سوال ۳۹ الف. جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به قلب تپنده تبدیل شد

ب. کسانی که از قدرت تاثیر گذاری بیشتری بر اراده دیگران برخوردارند، دارای بیشتری هستند.

پاسخ: الف. بیداری اسلامی ب. قدرت اجتماعی

درس ۷: تحولات هویتی جامعه

شهریور ۱۴۰۲

سوال ۴۰ مستشرقان درباره هویت فرهنگی جوامع اسلامی چه دیدگاهی دارند؟

پاسخ: توحیدی یا اساطیری نیست، بلکه دنیوی است. / در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود می‌شود. / امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف، نظیر ترک و عرب و فارس، تقسیم می‌کند

شهریور ۱۴۰۲

سوال ۴۱ الف. انواع از خودبیگانگی فرهنگی را نام ببرید.

ب. اقوام مختلف ایرانی که پیش از اسلام هویت قومی متفاوتی داشته‌اند، چگونه هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند؟

پاسخ: الف. ۱. از خود بیگانگی تاریخی ۲. از خودبیگانگی حقیقی (فطری)
ب. مشترک بودن در عقاید و ارزشهای زرتشتی

خرداد ۱۴۰۲

سوال ۴۲ چگونه هویت ایرانی بخشی از هویت جهان اسلام شد؟

پاسخ: ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری خود را کنار گذاشتند، به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند و با پذیرش عقاید و ارزشهای اسلامی، ایران به جهان اسلام ملحق گردید و هویت ایرانی بخشی از هویت جهان اسلام شد.

خرداد ۱۴۰۲

سوال ۴۳ الف. از نظر قرآن کریم، انسان چه هنگامی می‌تواند حقیقت خود و جهان را بشناسد؟

ب. جامعه خودباخته‌ای که در مواجهه با جامعه دیگر، هویت فرهنگی خود را از یاد می‌برد، گرفتار شده است.
۱. از خودبیگانگی ۲. از خودبیگانگی تاریخی ۳. از خودبیگانگی فطری ۴. از خودبیگانگی فرهنگی

پاسخ: الف. وقتی که به انسان و جهان نگاهی توحیدی داشته باشد ب. ۲

سوال ۴۴ "مواجهه جهان اسلام با فرهنگ جدید غرب" در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۱. فرهنگ غرب را دفع کرد. ۲. تجربه جدیدی که به پایان خود نرسیده است
۳. فرهنگ غرب را جذب و هضم کرد. ۴. تجربه‌ای که به پایان خود نرسیده است

پاسخ: ۲

سوال ۴۵ الف. فرهنگ اساطیری و فرهنگ آدمی را از حقیقت جهان و خود بیگانه می‌کند. دی ۱۴۰۲

ب. جامعه‌ای که در تعامل با جوامع دیگر به عقاید و ارزش‌های خود پشت کند، چه سرنوشتی دارد؟
ج. کتاب‌های بازگشت به خویشتن و خدمات متقابل اسلام و ایران در نقد چه رویکردی نوشته شده است؟ (یک مورد)

پاسخ: الف. فرهنگ دنیوی ب. دچار تحول فرهنگی می‌شود.
ج. رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته شده بود.

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۴۶ چه زمانی جامعه دچار از خود بیگانگی حقیقی (فطری) میشود؟

پاسخ: هنگامی که عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود.

سوال ۴۷ الف. قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت تبعیت کنندگان به دست می‌آید، مقبولیت و مشروعیت

شهریور ۱۴۰۱

دارد. درست نادرست

ب. خودباختگی جوامع غیر غربی در برابر جهان غرب را می‌نامند.
ج. ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و خود را کنار گذاشتند.

پاسخ: الف. نادرست ب. غرب زدگی ج. اساطیری

سوال ۴۸ چگونه مقابله جوامع اسلامی از جمله ایران با انواع هجمه‌های نظامی و سیاسی اقوام مختلف را با ذکر

خرداد ۱۴۰۱

مثال توضیح دهید.

پاسخ: در جنگ‌های صلیبی مهاجمان را دفع کردند. / درحمله مغول مهاجمان را درون فرهنگ خود جذب و هضم کردند.
مواجهه فرهنگ جدید غرب با جوامع و فرهنگ اسلامی تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است.

سوال ۴۹ اگر عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جامعه دچار شده است.

خرداد ۱۴۰۱

۱. از خودبینی ۲. از خودبینی تاریخی ۳. از خودبینی فطری ۴. از خودبینی فرهنگی

پاسخ: ۳

سوال ۵۰ در نخستین رویارویی و قدرت‌ها، جوامع غربی، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت

۱. سیاسی و اقتصادی ۲. سیاسی و نظامی ۳. اقتصادی و فرهنگی ۴. فرهنگی و نظامی

پاسخ: ۲

سوال ۵۱ هر یک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی) دی ۱۴۰۱

تعاریف	مفاهیم
الف) مواجهه مسلمانان با هجوم سیاسی نظامی صلیبیان	۱. دفع مهاجمان
ب) مواجهه مسلمانان با حمله مغول	۲. خودباختگی فرهنگی
ج) نخستین رویارویی جوامع اسلامی با غرب	۳. تجربه‌ای جدیدی که هنوز به پایان نرسیده است
د) مواجهه فرهنگ جدید غرب با جوامع اسلامی	۴. جذب و هضم مهاجمان -
	۵. استقلال فرهنگی

پاسخ: الف) ۱ (ب) ۴ (ج) ۲ (د) ۳

سوال ۵۲ پیامدهای خودباختگی فرهنگی را بنویسید شهریور ۱۴۰۰

- پاسخ:** ۱. عناصر فرهنگی جامعه دیگر را بدون تحقیق و گزینش می‌پذیرد. ۲. چنین جامعه‌ای به روش تقلیدی عمل می‌کند. ۳. ارتباطش را با تاریخ و فرهنگ خود از دست می‌دهد. ۴. نه می‌تواند فرهنگ خود را تداوم ببخشد نه قادر است به جامعه دیگری که شیفته و مهیوت آن شده است، ملحق شود. (از این جا مانده و از آنجا رانده)

سوال ۵۳ هر یک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی) خرداد ۱۴۰۰

تعاریف	مفاهیم
الف) هرگاه اعضای یک جامعه عقاید و ارزش‌هایی را بپذیرد و به رسمیت بشناسد.	۱- تحول فرهنگی
ب) جامعه‌ای که بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند و به مرور زمان به عقاید و ارزش‌های خود پشت کند.	۲- از خودبینی تاریخی
ج) جامعه خودباخته‌ای که در مواجهه با جامعه دیگر هویت فرهنگی خود را از یاد می‌برد.	۳- خودباختگی فرهنگی

۴- هویت فرهنگی	د) عناصر فرهنگی جامعه دیگر بدون تحقیق و گزینش پذیرفته می شود.
۵- از خود بیگانگی فرهنگی	

پاسخ: الف) ۴ (ب) ۱ (ج) ۲ (د) ۳

سوال ۵۴ الف. متفکران ایرانی از دهه سی شمسی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب، کتاب هایی تدوین کردند، دو مورد را نام ببرید .
ب. برخورد مسلمانان در مواجهه با حمله مغول چگونه بود؟
خرداد ۱۴۰۰

پاسخ: الف. غرب زدگی - بازگشت به خویشتن - خدمات متقابل اسلام و ایران - فطرت
ب. آنان را در فرهنگ خود جذب و هضم کردند.

درس ۶: باز تولید هویت اجتماعی

سوال ۵۵ هویت فرهنگی جامعه چه رابطه و نسبتی با هویت اجتماعی افراد دارد؟
شهریور ۱۴۰۲

پاسخ: هویت فرهنگی جامعه، گسترده تر از هویت اجتماعی افراد است- هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی (عقاید و ارزش ها) جامعه و متناسب با آن شکل می گیرد- هویت فرهنگی جامعه، فرصت شکل گیری هویت های اجتماعی متناسب با خود را پدید می آورد- در برابر انواع هویت های اجتماعی که با عقاید و ارزش های آن ناسازگار باشند، مقاومت می کند

سوال ۵۶ چرا اعضای جامعه نمی توانند هر نوع هویت اجتماعی را کسب کنند؟
شهریور ۱۴۰۲

پاسخ: هر جامعه ای به تناسب عقاید و ارزش های خود، برخی تحرک های اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می کند؛ برخی هویت ها را می پذیرد و برخی دیگر را نمی پذیرد

سوال ۵۷ چه زمانی تغییرات هویتی افراد مورد تشویق و تأیید جامعه قرار میگیرد؟ مثال بزنید.
خرداد ۱۴۰۲

پاسخ: تا زمانی که تغییرات هویتی افراد در چارچوب عقاید و ارزش های اجتماعی پذیرفته شده در جامعه اتفاق بیفتد و با هویت فرهنگی جامعه سازگار باشد، مورد تشویق و تأیید جامعه قرار می گیرد. مثال: فردی که با تلاش و پشتکار موقعیت اجتماعی خود و دیگران را ارتقا می بخشد از طرف جامعه، تأیید و تشویق می شود

سوال ۵۸ پاسخ دهید.
خرداد ۱۴۰۲

الف. هویت اجتماعی افراد محصول عضویت گروهی آنهاست. **درست نادرست**
ب. کسب هویت های اجتماعی جدید با تغییراتی در افراد همراه است
ج. علت بیرونی تحولات فرهنگی، روبه رو شدن و جوامع با یکدیگر است

پاسخ: الف. صحیح ب. (موقعیت اجتماعی) ج. (ارتباط)

سوال ۵۹ الف. کدامیک از گزینه های زیر صحیح است؟
دی ۱۴۰۲

۱. هویت فرهنگی جامعه در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می گیرد
۲. هویت فرهنگی جامعه فرصت شکل گیری هویت اجتماعی مناسب با خود را پدید می آورد
۳. هویت اجتماعی افراد گسترده تر از هویت فرهنگی جامعه است

۴. هویت فرهنگی جامعه تابع هویت اجتماعی افراد است

ب. موقعیت اجتماعی افراد علاوه بر شغل تابع چه عوامل دیگری است؟ (دو مورد)

ج. جامعه ای که در تعامل با جوامع دیگر به عقاید و ارزش‌های خود پشت کند، چه سرنوشتی دارد؟

پاسخ: الف. ۲. ب. عواملی مانند علم، ایمان، تقوا، هنر، مهارت، احترام
ج. دچار تحول فرهنگی می شود.

سوال ۶۰ جامعه‌هایی که با حفظ عقاید و ارزش‌های خود با جوامع دیگر ارتباط برقرار می‌کند و در سطح هنجارها و

سبک زندگی، عناصری از جوامع دیگر را می‌گیرد، زمینه خود را فراهم می‌آورد. شهریور ۱۴۰۱

۱. تحول فرهنگی ۲. گسترش و پیشرفت ۳. تحول فرهنگی مثبت ۴. عقب ماندگی

پاسخ: ۲

سوال ۶۱ تحول فرهنگی منفی را تعریف کنید و مثال بزنید. خرداد ۱۴۰۱

پاسخ: اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می‌دهد، فرهنگ حق و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل

باشد، تحول فرهنگی منفی است. مانند تحول جامعه نبوی به جامعه اموی

سوال ۶۲ آیا فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید در جوامع مختلف یکسان

است؟ توضیح دهید. خرداد ۱۴۰۱

پاسخ: هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌های خود، برخی تحرک‌های اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر

را منع می‌کند؛ برخی هویت‌ها را می‌پذیرد و برخی دیگر را نمی‌پذیرد

سوال ۶۳ الف) هویت فرهنگی جامعه بر اساس اجتماعی آن شکل می‌گیرد. شهریور ۱۴۰۰

۱. هنجارها و عقاید ۲. عقاید و ارزش‌ها ۳. آرمان‌ها و عقاید ۴. ارزش‌ها و هنجارها

ب) جوامع اسلامی در مواجهه با امپراتوری‌های یونان و روم، کدام عناصر را از فرهنگ آن‌ها اخذ کردند؟

پاسخ: الف) ۲ ب) عقلی

سوال ۶۴ تحولات هویتی جوامع غربی را پس از رویارویی با جوامع اسلامی طی جنگ‌های صلیبی توضیح دهید.

خرداد ۱۴۰۰

پاسخ: جوامع غربی پس از رویارویی با جوامع اسلامی بدون این که به جامعه و فرهنگ اسلام بپیوندند تحولات هویتی پیدا

کردند و از غرب مسیحی قرون وسطی به غرب سکولار قرون جدید تبدیل شدند و هویت جدیدی پیدا کردند

سوال ۶۵ اعضای یک جامعه بر چه اساسی می‌توانند تحرک اجتماعی صعودی و هویت جدید کسب کنند؟ توضیح

دی ۱۴۰۰

دهید و مثال بزنید.

پاسخ: هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌های خود، تحرک اجتماعی صعودی و هویت‌های جدید کسب می‌کند مثلاً جامعه‌ای که

براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد

سوال ۶۶ جاهای خالی زیر را پر کنید. شهریور ۹۹

علل تحولات فرهنگی: ۱: شامل: الف: ب:

۲:

پاسخ: ۱: درونی ۲: بیرونی

الف: ابداعات و نوآوری های مثبت و منفی افراد
ب: کاستی ها و بن بست های درون فرهنگ

درس ۵: هویت

سوال ۶۷ هر عبارت نشانگر تأثیر کدام یک از ابعاد هویتی بر یکدیگر است؟
شهریور ۱۴۰۲

الف) جهان دنیوی، مانع شکوفایی برخی اخلاقیات می‌شود. (..... بر)
ب) خشکی بخش مرکزی فلات ایران، یکی از عوامل مهاجرت مردم از این مناطق شده است. (..... بر)

پاسخ: الف) اجتماعی بر نفسانی
ب) طبیعی بر اجتماعی

سوال ۶۸ الف) این عبارت به چه مفهومی اشاره دارد؟
شهریور ۱۴۰۲

کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه است. (.....)
ب) کسب هویت‌های اجتماعی جدید با تغییراتی در افراد همراه است.

پاسخ: الف. کژروی اجتماعی
ب. موقعیت اجتماعی

سوال ۶۹ روش‌های پیشگیری از کژروی اجتماعی و کنترل آن‌ها را نام ببرید و توضیح دهید.
خرداد ۱۴۰۲

پاسخ: تبلیغ و اقتناع: می‌کوشد تا از طریق آموزش، افراد را قانع کند که عقاید و ارزش‌های جامعه را بپذیرند.
تشویق و پاداش: به افرادی که مطابق ارزش‌ها و هنجارهای جامعه عمل می‌کنند، پاداش می‌دهد.
تنبیه و مجازات: کسانی را که دچار کژروی اجتماعی شده باشند، مجازات می‌کند.

سوال ۷۰ الف) کدام گزینه تأثیر ابعاد هویتی را در عبارت "تعهد و مسئولیت‌پذیری، موجب تحکیم بنیان خانواده می‌شود." به درستی نشان می‌دهد؟

خرداد ۱۴۰۲

۱. نفسانی بر اجتماعی ۲. اجتماعی بر نفسانی ۳. جسمانی بر نفسانی ۴. نفسانی بر طبیعی
ب) دو مورد از ویژگی‌های اخلاقی سازگار با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی فرهنگ متجدد غرب را بنویسید.

پاسخ: الف. ۱
ب. فردگرایی، فرصت طلبی، انضباط، تجمل‌گرایی، تَبَرَج، رفاه طلبی، مال اندوزی

سوال ۷۱ نگاه فرهنگ جدید غرب و فرهنگ اسلام به طبیعت و بدن انسان را مقایسه کنید.
دی ۱۴۰۲

پاسخ: نگاه دنیوی فرهنگ جدید غرب و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت و بدن مجاز می‌داند. انسان در این فرهنگ هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت انجام می‌دهد. در فرهنگ اسلام انسان به عنوان خلیفه خداوند و وظیفه عمران و آبادانی طبیعت را به عهده دارد؛ یعنی انسان حق ندارد خلاف اراده حکیمانه الهی در جهان طبیعت و بدن خود تصرفاتی انجام دهد

سوال ۷۲ الف) برگزاری مسابقات زیبایی و نمایشگاه مد، از توجه فرهنگ غرب بر بُعد هویت حکایت دارد.

ب) به جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر می‌گویند. شهریور ۱۴۰۱

ج) در کدام فرهنگ انسان حق ندارد در جهان طبیعت و بدن خود دخل و تصرف کند؟

د) به فرایندی که هر فرد برای مشارکت اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل دادن به هویت اجتماعی طی می‌کند چه می‌گویند؟

پاسخ: الف. جسمانی ب. تحرک اجتماعی ج. فرهنگ اسلام د. جامعه پذیری

خرداد ۱۴۰۱

سوال ۷۳ کدام گزینه صحیح نیست؟

۱. جامعه افرادی را که مطابق ارزش ها و هنجارهای جامعه عمل نکنند مجازات می‌کند.
۲. یکی از روش های پیشگیری از کژروی اجتماعی، تبلیغ و اقناع است.
۳. فرآیند جامعه‌پذیری همواره با موفقیت همراه است.
۴. همواره افرادی هستند که به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف انجام می‌دهند.

پاسخ: ۳

شهریور ۱۴۰۰

سوال ۷۴ روش های پیشگیری از کژروی های اجتماعی را نام ببرید.

پاسخ: تبلیغ و اقناع / تشویق و پاداش / تنبیه و مجازات

درس ۴: ارزیابی فرهنگ ها

خرداد ۱۴۰۲

سوال ۷۵ کدامیک از گزینه های زیر نادرست است؟

۱. حقایق ثابت‌اند ولی از جهت وارد شدن به فرهنگ آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند.
۲. جوامع می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند.
۳. فرهنگ آرمانی و واقعی هر جامعه تغییر می‌کند.
۴. حق و باطل بودن پدیده‌های اجتماعی به تمایلات افراد وابسته است.

پاسخ: ۴

دی ۱۴۰۲

سوال ۷۶ الف) علمی که درباره حق یا باطل بودن عقاید و ارزش ها داوری می‌کنند از دو ابزار بهره می‌گیرند.

ب) (ناپسند بودن اسراف) و (احترام به پدر و مادر) در کشور ایران - قرار دارد.

۱. درون فرهنگ واقعی - درون فرهنگ واقعی

۲. بیرون فرهنگ واقعی - درون فرهنگ واقعی

۳. بیرون فرهنگ واقعی - بیرون فرهنگ واقعی

۴. درون فرهنگ واقعی - بیرون فرهنگ واقعی

پاسخ: الف. عقل و وحی ب. ۲

دی ۱۴۰۲

سوال ۷۷ کدام گزینه در ارتباط با هویت ثابت و انتسابی صحیح است؟

۱. رنگ پوست - گروه خونی - امانت‌داری
۲. مکان تولد - موقعیت اجتماعی - رنگ چشم
۳. اثر انگشت - نژاد - زمان تولد
۴. خوش اخلاقی - منضبط بودن - نژاد

پاسخ: ۳

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۷۸ کدام گزینه ویژگی‌های "راستگویی" و "متولد ماه شهریور" را به ترتیب نشان می‌دهد؟

۱. اکتسابی، فردی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و ثابت
۲. اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، فردی و ثابت

۳. انتسابی، فردی و متغیر - اکتسابی، فردی و ثابت
 ۴. انتسابی، اجتماعی و متغیر - اکتسابی، اجتماعی و ثابت

پاسخ: ۲

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۷۹ حقایق ثابت‌اند یا تغییر پذیر؟ توضیح دهید.

پاسخ: حقایق ثابت‌اند ولی از جهت وارد شدن به فرهنگ آرمانی و واقعی تغییر پذیرند؛ یعنی برای جوامع امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد. همان‌گونه که امکان خروج از باطل و روی آوردن به حق نیز وجود دارد

خرداد ۱۴۰۱

سوال ۸۰ نوع هریک از ویژگی‌های هویتی را مشخص کنید. (متولد ماه خرداد - پلیس)

۱. اکتسابی، ثابت، فردی - فردی انتسابی، ثابت
۲. ثابت و انتسابی، فردی - اجتماعی، متغیر و اکتسابی
۳. انتسابی، متغیر و فردی - اکتسابی، متغیر و اجتماعی
۴. اجتماعی، متغیر و اکتسابی - فردی، اکتسابی و متغیر

پاسخ: ۲

شهریور ۱۴۰۰

سوال ۸۱ چگونه جوامع مختلف حقیقت را به فرهنگ آرمانی واقعی خود وارد می‌کنند؟

پاسخ: جوامع مختلف با ایمان به حق، حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند و با عمل کردن براساس این عقاید و ارزش‌ها، آنها را به فرهنگ واقعی شان وارد می‌نمایند

شهریور ۱۴۰۰

سوال ۸۲ کدام گزینه تأثیر ابعاد هویتی مثال‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- “جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی اخلاقیات می‌شود”
 “برخی بیماری‌های جسمانی به کمک قوای روانی درمان می‌شوند”
۱. نفسانی بر اجتماعی - نفسانی بر جسمانی
 ۲. اجتماعی بر نفسانی - نفسانی بر جسمانی
 ۳. اجتماعی بر نفسانی - نفسانی بر اجتماعی
 ۴. نفسانی بر اجتماعی - جسمانی بر نفسانی

پاسخ: ۲

خرداد ۱۴۰۰

سوال ۸۳ نوع هریک از ویژگی‌های هویتی را مشخص کنید. (راستگویی - کارمند)

- ۱- اکتسابی، ثابت، فردی - انتسابی، فردی، ثابت
- ۲- اجتماعی، متغیر، اکتسابی - فردی، اکتسابی، متغیر
- ۳- انتسابی، متغیر، اجتماعی - اجتماعی، اکتسابی، متغیر
- ۴- اکتسابی، متغیر، فردی - فردی، متغیر، اکتسابی

پاسخ: ۲

سوال ۸۴ الف) یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد. این جمله مثال رابطه هویت بر هویت اجتماعی است.

خرداد ۱۴۰۰

ب) فاصله میان فرهنگ واقعی و آرمانی در یک جامعه چگونه کاهش می‌یابد؟

پاسخ: الف. نفسانی ب. با عمل به آرمان‌ها

دی ۱۴۰۰

سوال ۸۵ فرهنگ حق را تعریف کنید و دو نمونه از عقاید و ارزش‌های حق را نام ببرید.

پاسخ: بخش‌هایی از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد فرهنگ حق نامیده می‌شود. مانند عقیده به توحید، وفای به عهد، عدالت

شهریور ۹۹

سوال ۸۶ “گروه خونی” و “دانش آموز بودن”

۱. انتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و متغیر
۲. انتسابی، فردی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و متغیر
۳. انتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و متغیر
۴. انتسابی، فردی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و متغیر

پاسخ: ۲

دی ۹۹

سوال ۸۷ جوامع مختلف چگونه حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند؟

پاسخ: جوامع مختلف با ایمان به حق، حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند و با عمل کردن براساس این عقاید و ارزش‌ها، آنها را به فرهنگ واقعی‌شان وارد می‌نمایند

درس ۳: جامعه و فرهنگ

شهریور ۱۴۰۲

سوال ۸۸ برای پدیده اجتماعی (کنکور سراسری)، یک فرصت و یک محدودیت بنویسید.

پاسخ: فرصت: ورود به دانشگاه، احتمال دستیابی به شغل مورد علاقه، افزایش اعتماد به نفس، فراهم شدن زمینه ارتقاء تحصیلی، دستیابی به دانش تخصصی و ... / **محدودیت:** احتمال عدم دستیابی به شغل متناسب با رشته تحصیلی، احتمال قبول نشدن در رشته مورد علاقه یا دانشگاه مورد نظر، افزایش مخارج، افزایش استرس

سوال ۸۹ جوامع مختلف را می‌توان بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.

خرداد ۱۴۰۲

پاسخ: فرصت‌ها و محدودیت‌هایی

سوال ۹۰ ما انسان‌ها در جامعه و فرهنگی دیده می‌کشاییم که توسط گذشتگان پدید آمده‌است، پس ما کنشگری منفعل و مجبور هستیم. **درست نادرست**

دی ۱۴۰۲

پاسخ: (غلط)

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۹۱ مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و واقعی بر اساس تغییر می‌کند.

پاسخ: عمل مردم

خرداد ۱۴۰۱

سوال ۹۲ فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی را با یکدیگر مقایسه کنید.

پاسخ: ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند، فرهنگ آرمانی نام دارد؛ اما آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند فرهنگ واقعی نام دارد.

درس ۲: پدیده های اجتماعی

شهریور ۱۴۰۲

سوال ۹۳ دو مورد از مصادیق فرهنگ را نام ببرید.

پاسخ: خوراکی‌ها، گویش‌ها، پوشش‌ها، آداب و رسوم عروسی و عزاداری، آداب معاشرت، شیوه‌های گذران اوقات فراغت شیوه‌های یاددهی و یادگیری، ارزش‌ها و باورهای اخلاقی، نگرش به عالم و آدم

خرداد ۱۴۰۲

سوال ۹۴ برای شناخت عمیق تر ، لازم است کمی بیشتر به واژه "دیگران" دقت کنید.

پاسخ: کنش اجتماعی

خرداد ۱۴۰۲

سوال ۹۵ دانش آموزی به تنهایی تکلیف مدرسه را انجام می‌دهد؛ آیا کنش او اجتماعی است؟ چرا؟

پاسخ: بله، زیرا کنش اجتماعی او ناظر به دیگران (معلم) است.

دی ۱۴۰۲

سوال ۹۶ برای ارزش (ثروت) یک هنجار بنویسید.

پاسخ: تلاش و کوشش برای کسب حلال و فعالیت اقتصادی (صنعت کشاورزی خدمات)، کمک به نیازمندان و دادن وام قرض‌الحسنه، کارآفرینی و سرمایه گذاری‌های مفید و مشروع

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۹۷ کدام گزینه در مورد ارزش‌ها و هنجارها صحیح نیست؟

۱. ارزش‌ها و هنجارها از طریق کنش اجتماعی تحقق می‌یابند.
۲. عدالت و امنیت ارزش‌اند و احوال پرسی از دیگران هنجار است.
۳. افراد با عمل کردن به ارزش‌ها و هنجارها موجب تداوم و گسترش آنها می‌شوند.
۴. هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است و ارزش‌ها از جنس وسیله‌اند.

پاسخ: ۴

شهریور ۱۴۰۱

سوال ۹۸ الف) کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها انجام می‌گیرند، نیستند.

ب) خردترین پدیده اجتماعی چیست؟

پاسخ: الف. کنش اجتماعی ب. کنش اجتماعی

درس ۱: کنش‌های ما

شهریور ۱۴۰۲

سوال ۹۹ الف) معلم در صورتی می‌تواند به خواسته دانش‌آموز پاسخ مناسب بدهد که کنش او را بیابد.

ب) (مریم در خرید تبلت یا تلفن همراه تردید دارد)؛ این جمله نشانگر کدام ویژگی کنش است؟

پاسخ: الف. معنای ب. ارادی

خرداد ۱۴۰۲

سوال ۱۰۰ یکی از پیامدهای غیرارادی "رعایت حیا" را نام ببرید.

پاسخ: رضایت درونی، احساس آرامش، در امان ماندن از برخی آسیب‌های اجتماعی

سوال ۱۰۱ هنگامی که از شما پرسیده می‌شود (چرا امتحان می‌دهید؟) پاسخ شما بیان‌گر کدام ویژگی کنش است؟

دی ۱۴۰۲

۴. معنادار

۳. هدفدار

۲. ارادی

۱. آگاهانه

پاسخ: ۳

سوال ۱۰۲ الف) در کنش اجتماعی، اراده و آگاهی کنش‌گر ناظر به ویژگی‌ها و اعمال آنها است.

دی ۱۴۰۲

ب) فعالیت فردی که با اکراه و از روی اضطرار کاری انجام می‌دهد؛ کنش محسوب می‌شود؟ چرا؟

پاسخ: الف. دیگران ب. بله، زیرا با اراده خود این کنش را انجام داده‌است.

سوال ۱۰۳ الف) کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها انجام می‌گیرند، نیستند.

شهریور ۱۴۰۱

ب) کدام یک از پیامدهای کنش، احتمالی‌اند؟

پاسخ: الف. کنش اجتماعی ب. پیامدهای ارادی

شهریور ۱۴۰۲

سوال ۱۰۴ قرار گرفتن بر سر دوراهی، کدام یک از ویژگی‌های کنش را نشان می‌دهد؟

۴. معنادار

۳. هدف دار

۲. ارادی

۱. آگاهانه

پاسخ: ۲